

УДК 81

Ознамець Г. О.¹

Гайдаш К. О.²

¹ старш. викл. НАВС (Київ)

² здобувач вищої освіти 103 навч. групи ННІ №3 НАВС

НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО МОВОЗНАВЦІВ ТА ЮРИСТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА» ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

У фахових публікаціях, доповідях на всеукраїнських наукових конференціях, які проводяться мовознавцями та правознавцями Національного університету «Запорізька політехніка» та Національної академії внутрішніх справ, розглядаються питання юридичної техніки, мови права, термінологічні проблеми в чинних законодавчих актах України тощо. Зазначимо, що юридична техніка є системою принципів, прийомів, засобів, правил підготовки текстів правових актів, що застосовуються при створенні актів для забезпечення їх досконалості. Важливими елементами юридичної техніки є мова права, офіційно-діловий стиль, юридичні терміни, юридичні конструкції тощо.

Український мовознавець Г. С. Онуфрієнко комплексно проаналізувала лінгвістичні особливості юридичних термінів, схарактеризувала іншомовні дериваційні ресурси в українській юридичній термінології, французькі запозичення та запозичення неслов'янського походження в юридичному термінологічному просторі, дослідила термінологію кримінального та кримінального процесуального права, звернула увагу на проблеми термінології у нормативно-правових актах, проаналізувала синонімію як вияв системності лексики кримінального права, виявила синтагматичні властивості гібридних дериватів у правничій термінології. Зокрема, Г. С. Онуфрієнко зазначає, що «аналіз термінологічного масиву щодо дериватів іншомовної генези засвідчує активність цієї форми динаміки термінології і в масштабах самої мови, і в окремих галузевих термінологіях» [1, с. 65].

У працях дослідниці юридичної термінології А. В. Красницької звертається увага на формування, склад, функціонування юридичної термінології, проаналізовано вимоги, що ставляться до застосування юридичних термінів у нормативно-правових актах, окреслюються недоліки термінології кримінального, цивільного та кримінального процесуального

законодавства, розглядаються латинізми та грецизми у сфері права та психології, досліджуються синонімічні терміни і слова у Кримінальному, Кримінальному процесуальному, Цивільному кодексах України тощо. Цілком слушно дослідниця зазначає: «Якщо правові поняття недостатньо розроблені, неточні, про досконалу й точну термінологію не може бути й мови. Тому невдалий термін у нормативно-правовому акті, недостатньо чітке оформлення законодавчої думки може бути наслідком як невдалого мовного оформлення, так і результатом недостатньо точного, чіткого й ясного відображення юридичного поняття у словесній формі» [2, с. 172].

У працях С. А. Юлдашевої проаналізовано правничу термінологію у законодавчих актах України, розглянуто синонімію у правничому тексті, схарактеризовано логіко-поняттєві відношення у правничій термінології кримінального законодавства, звертається увага на актуальні питання уніфікації та стандартизації юридичних термінів тощо. Так, дослідниця зауважує, що «розвиток права завжди відбувається паралельно з обговоренням формування термінології. Право як регулятор правової поведінки тим ефективніше виконує свою роль, чим правильніше концептуально і лінгвістично виражені його констатації, приписи, дозволи і заборони» [3, с. 389]. Особливості вживання іншомовних термінів у текстах нормативно-правових актів є предметом наукового вивчення Г. О. Ознамець.

Таким чином, і юридичні терміни, і мову права, і юридичну техніку мовознавці та юристи обирають предметом своїх наукових досліджень, що підтверджує стійкий інтерес науковців до активного вивчення цих актуальних питань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Онуфрієнко Г. Новотвори гібридної мовної природи як маркери продуктивності системи національної деривації в міжкультурній комунікації. *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки*. 2019. № 1. С. 61–66.
2. Красницька А. В. Юридичні документи : техніка складання, оформлення та редагування. Навч. посіб. 2-е вид., допов. і перероб. Київ : Парламент. вид-во, 2006. 538 с.
3. Юлдашева С. А. Синонімія у сучасному правничому тексті. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови. 2011. Вип. 7. С. 387–390.